

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jumătate an 12 "
Pe 1 lună 2 "
Nrul de Duminică pe un an 4 Cor.
Pentru România și America 10 Cor.
Pentru România și străinătate nrul de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE se primesc la admnistratie.

Manuscripte nu se inapoiază.

—
Telefon pentru oraș și comitat 502

Maghiarii și croații.

(*) Casă bună n'au dus niciodată aceste două popoare. Sub Tisza se guverna în Croația cu statariul, iar d'atunci încoace d'asemeni, nu da Doamne s'avem prieteni cu sentimente pe cari le nutreau croații față de unguri, și viceversa...

Se formă însă coaliția cea cu șapte capete. În lupta ce se încinse împotriva Vienei, Kossuth — care desigur nu s'a gândit p'atunci s'ajungă ministru — și ai săi încep să se dea în coate cu opoziția croată. Ba Polónyi, p'atunci palatinul lui Kossuth, s'a dus chiar la Fiume pentru a negocia cu rezoluționiștii. De fapt, aceștia au și ținut ison gălăgiei coaliționiste. Mai tare luptă însă, de sine înțeles, pentru sfânta putere d'acasă, împreună cu toată gloria și destule beneficii.

În lupta ce s'a încins, tovarășii croați ai coaliției s'au pus pe licitație, și nu minuentă, ci adesea au rostit vorbiri și formulat pretenziuni naționale de cari presa naționalistă nu îndrăznește să ia notă, căci își compromitea stăpânii.

E fapt anume, că în ce privește politica națională, rezoluționiștii croați sunt mai avansați decât partidul național demoralizat de îndelunga guvernare ce li-s'a acordat. Iar ajungând majoritate, fosta opoziție croată a prezentat guvernului maghiar, tovarășilor de arme, polița scrisă. Lui Kossuth îi vine însă greu să se achite, căci dacă dă ce a făgăduit când credea că n'o s'ajungă la ziua de scadență, perde în ochii partizanilor.

Iată cum s'a născut conflictul dintre croați și guvernul maghiar, conflict despre care de câteva zile se dau tot mai multe

amănunte și care, de fapt, a și ajuns destul de acut.

E vorba adică nu numai de faptul că cele două părți negociante n'au ajuns încă la înțelegere, ci și de anume manifestațiuni croate cu ascuțit *contra — ungarilor!*

Ieri au sosit la Agram deputații croați delegați în parlamentul ungar. Croații i-au primit cu mare însuflețire, am putea zice: demonstrație încontra ungarilor. Președintele lor, Medakovici, a ținut o vorbire, în care mulțumind pentru manifestațiunea de iubire, a spus că ei, ca reprezentanți ai poporului, *nu și-au făcut decât datoria.*

Au susținut adică *dreptul de limbă*: la căile ferate din Croația limba oficială să fie cea croată, pe cum și funcționarii să fie croați...

Asta-i și cauza conflictului. Coaliția crede ca să-i trateze și pe croați ca pe noi și Croația să fie o provincie, care să hrănească pe coaliționiștii rămași fără funcțiuni în patria-mumă.

La asta însă croații nu se învoiesc, d'odată cu capul. Ei când s'au întovărășit cu Kossuth contra Vienei, tocmai asta au avut-o în vedere: să scape d'un regim care, susținut la Viena, era destul de tare pentru a le nesocoti drepturile limbei lor. Alipindu-se de coaliție, au ținut să scape de acest regim, *să li-se respecte drepturile autonome înscrise în lege* (art. XXX dela 1868), iar nu să li-se mai știrzească în chipul cum vrea Kossuth, ori mai bine: Szterényi, secretarul de stat (ovreiu), care conduce de fapt ministerul căilor de comunicațiune.

Presa, se înțelege, ține parte lui Kossuth (care dă subvențiile cele mai grase) și organul de căpetenie al coaliției, »Bu-

pesti Hirlap« de azi îmblățește deja fără milă și sfială pe »tovarășii« croați.

Respectarea limbei croate la căile ferate din Croația ar aduce adică după sine, zice numitul ziar, nu numai recunoașterea ca limbă oficială a celei croate, ci și a celei *sârbești*... Ce se va face atunci cu ceata de flămânzi kossuthiști, cari — vorba dlui Jancsó — nu se pot transforma în dicționar croat-sârb, ci sunt convinși că e destulă limba ungurească pentru a avea drept la funcția cea mai gras plătită și a căror logică este ca și a tuturor ungarilor: milioanele de croați să învețe ungurește de dragul celor câtorva sute slujbași unguri dela căile ferate... Ori să nu călătorească pe cale ferată, ci pe jos, dacă n'au trăsură!

Așa e, de altfel: sârbii din Croația cer și ei respectarea drepturilor limbei lor. Doar între rezoluționiștii întovărășiți cu onorabila coaliție sunt și sârbi. Unul dintre ei, Svetozar Pribicevici, și scrie deja în »Srbobran« un articol, în care, între altele, zice:

»Nu e în Croația un singur om, care în chestia limbii să se abată dela calea legii. Dacă dar ungarul nu vor găsi chip pentru rezolvare pașnică, **războiul e inevitabil.** Lupta aceasta numai strică poate principiilor de drept public, pe cari noi tocmai așa le reprezentăm în contra Austriei, cum le reprezintă ungarul. E trist, că partidul independentist maghiar tot nu recunoaște încă asta. Ori poate că partidul acesta se simte destul de tare pentru a purta luptă d'odată în toate direcțiile: în contra Austriei, în contra croaților? Dacă crede asta, orice raționare loc nu mai are, dar pentru urmările ce pot să izvorască din astfel de procedură, asupra noastră nu poate să cadă nici o responsabilitate. Trebuie să declarăm, că pe lângă tot conflictul, **ținem cu tărie la principiile pe cari am așezat noua politică a Croației. Principiile aceste fundamentale le vom apăra împotriva oricui, chiar și în contra ungarilor, dacă ei se pun în contradicție.**«

Din Roma.

Capela Rusească. — Ponte Molle. — Monte Sacro.

Note de Pompiliu Robescu.

Lui Sever Secula.

— Deseară mergem la biserică, la Inviere. Și luându-mă de braț, sculptorul Giorgio, un român care de cinci ani împărtășește viața italienească nutrind idealuri de Michelangeio-român, îmi spuse că de cealaltă parte a râului este o capela rusească unde se face slujbă ortodoxă.

Era Sâmbătă. A doua zi erau Paștele noastre, ortodoxe; cele catolice trecuseră de mult.

La Inviere! Ce frumos mi-a sunat la ureche această vorbă și ce influință a avut asupra mea! Deodată, mi-am uitat că sunt așa departe de țară, mi-s'a părut că sunt în București, *la noi*; mi-se păreau cunoscute și vesele toate figurile ce întâlneam, par'că toate luau parte la sărbarea de bucurie a Invierei.

Ce curioasă este firea omului: o vorbă, un gest, îți deșteaptă o stare sufletească care te face să vezi totul într'o lumină nouă ce pornește numai din sufletul tău, totul se acopere cu culoare neagră sau roză după cum sufletul tău este trist sau vesel.

În seara aceea stradele mi-s'au părut mai curate, treătorii mai frumoși, iar sutele de felinare ce luceau pe cheurile Tibrului reflectându-și luminele lor albe în undele line mi-se păreau o ploaie de stele de un farmec cum n'am mai văzut.

Am traversat Corso cu mișcarea lui, am urcat încet via Tomacelli și ne-am oprit un moment

pe Ponte Cavour. În sus, Ponte Margherita cu felinarele sale aprinse tăia fluviul ca două linii de mărgel aurite, în jos Ponte di Ferro d'abia se zărea, puțin mai negru decât noaptea, iar pe el un tramvai electric, cu toate lămpile aprinse trecea ca o fantasmă luminoasă prin aer, iar de jur împrejur, pe cheurile largi, pe stradele noi din Prati, pe piețele spațioase din acest cartier nou infinitatea felinarelor aprinse părea un cer cu stele lucitoare coborât pe pământ.

Capela rusească se află într'o casă din cartierul Prati di Castello, și este întreținută de autoritățile ruse. Un portar impozant ca un maresal cu o șapcă cu un galon de aur de un lat de mână, ne deschide ușa, inclinându-se. Intrăm. Foșnetul mătasurilor rochiilor albe de gală ale femeilor, fracurile negre pe plastroanele lucitoare ale bărbatilor, uniforme de mare ținută a trei oficeri ruși, dau un caracter de oficială solemnitate acestei sfinte.

Capela este mică, icoanele puține și reprezintă câțiva sfinți urși la chip, bolta este vopsită cu un albastru strigător pe care sunt presărate o mulțime de stele galbene.

Slujba se efectuează aproape ca la noi, răspunsurile preotului le dă un cor bun, rușii se închină mult, stau smeriți și cu un aer de adevărați pravoslavnici. Și a fost lume foarte multă, așa că niciodată nu aș fi crezut că pot fi în Roma atâtea persoane ortodoxe.

Un obicei curios rusesc: după ce s'a isprăvit liturghia Invierei, preotul a ieșit în fața altarului și toată lumea a venit în șir — primul a fost ministrul Rusiei — de a sărutat crucea, și bărbaiți toți s'au sărutat de trei ori cu preotul.

L-am sărutat și eu — n'am avut ce face — și ce bărbos era!

Iar când m'am întors dela altar ce caldă mi-s'a părut strângerea de mână și ce muzical românescul »Hristos a nviat« ce mi-l-a adresat doamnele legației române.

De ce, câte un lucru de nimic, în unele împrejurări, ia proporțiuni așa de mari?

*

A doua zi, cu un tramvai deschis în care aerul viu și cald bătea cu putere, am fost la Ponte Molle, trei kilometri afară din Roma, pe Tibru în sus.

Ponte Molle este vechiul Ponte Milvius, construit în anul 109 a. Hr. Cele patru arcuri dela mijlocul podului sunt cele antice, peste cari apele Tibrului își bat de două mii de ani undele lor molatice. Cu ce material și-ar fi lucrat anticii construcțiile lor de rezistă și oamenilor, și apelor, și timpurilor ce curg peste ele de atâtea și atâtea sute de ani?

În partea de dincolo a podului sunt două statui de marmură de un aspect plângător: două corpuri slabe, de-abia îmbrăcate, unul întinzând o mână în care ține o farfurioară, altul strângându-și la piept restul unei sdrênțe de veșmânt. Marmura înegrită de vremuri și ploii, face să pară și mai slabe acele corpuri, mărește mai mult expresia de suferință și de lipsuri a fețelor așa că impresia este deplorabilă: doi cerșitori cari își expun la capul podului mizeria lor fiziologică, cerșind banul trecătorului...

Lângă acest pod în anul 312 a fost faimoasa bătălie între Constantin cel mare și Maxențiu în care Constantin a învins în urma arătărei ce a

Iată un advertisement nu se poate mai clar.

Croații joacă de altfel cu cărțile deschise. Ei au și dat unguirilor de știre, că aducând parlamentul ungar așa zisa *pragmatică a căilor ferate* în chipul cum a prezentat-o Kossuth și cum comisia dietei a primit-o deja ieri, *dieta lor dela Agram nu va promulga legea.*

Partide croate, care să facă altfel, nu vor găsi guvernele ungurești.

Efectele acestui conflict s'au manifestat deja și în străinătate. Ziarul »Politika« din Belgrad, care până acum propaga cu ardore prietănia sârbo-maghiară și scrisese imnuri când anul trecut a fost p'acolo expediția coaliționistă, scrie cu vehemență împotriva unguirilor cari nesocotesc drepturile limbei sârbești...

În astfel de împrejurări »Zastava« lui Iasa Tomici nu va putea nici ea să cânte pe coarda kossuthistă, ori cât de șiret ar fi bărbosul conte Batthyányi, și orice ar fi promis ieri delegației sârbești în afacerea Brancovici.

Ceeace îi supără strașnic pe unguri e faptul, că marele ziar rus »Novoje Vremja« publică un articol privitor la conflictul dintre unguri și croați. În articol se susține nu numai dreptul absolut al limbei croate, ci și dreptul *independenței economice, financiare și în ce privește armata*, independență pentru care croații vor și relua lupta îndată ce Ungaria se desparte economic de Austria...

Publicând acest articol »Budapesti Hir-lap« observă, că tovarășii croați ai coaliției s'au demascat și arată, fără înconjur, *tendențele de a sparge actuala organizare de stat a Ungariei.*

Tendențele acestea le-au avut însă rezoluționistii și pe vremea când erau simpli — opozanți. Din două, una: coaliția ori a avut cunoștință de principiile aceste fundamentale ale rezoluționistilor, și astfel s'a întovărășit cu croații rezervându-și gândul să nu țină socoteală de sentimentele și

pretenziunile lor, — ori că într'adevăr, nu-și cunoșteau camarazii de arme.

În cazul întâiu coaliționistii sunt șarlatani, în cazul al doilea proști.

Și-au găsit însă nașul, căci croații nu cunosc gluma nici nu iartă tragerea pe sfoară.

Solidaritatea în luptă, în ce privește biserica, s'a dovedit nu numai prin faptul rezoluțiilor identice în sinodul din Arad și dela Sibiiu, dar chiar la Caransebeș, în acelaș timp când i-s'a votat mulțumire episcopatului român pentru lupta desfășurată împotriva proiectului de lege alui Apponyi, s'a votat și moțiunea, că sinodul caransebeșan aderează la orice pas ar întreprinde episcopatul în chestia numitului proiect. Arbitrii situației sunt deci I. P. S. Sa Mitropolitul I. Mețianu și P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp; ce vor decide și întreprinde dânsii, are și aprobarea fraților din diecesa Caransebeșului.

Iar frații gr.-cat. desigur că vor ține și ei să dea națiunii mângâierea de a vedea, în aceste vremuri de grele încercări, pe toți prelații într'o singură tabără, și vor lua înțelegere ca în fața supremului factor constituțional să procedeze unitar, pentru că e comună și primejdia ce amenință pe ambele biserici române.

Demascarea unei șarlatanii. În fruntea numărului de azi al ziarului »Az Ujság« cetim următoarele:

»În »Echo de Paris« contele Saint-Maurice laudă proiectul școlar al lui Apponyi. Cunoaște așa de bine și se interesează atât de cald de alcătuirea pedagogică a contelui Apponyi *ca și când nici n'ar fi conte francez, ci jurnalist maghiar.* În Franca nu sunt conți mulți cari să urmărească cu încordată atenție afacerile patriei noastre și de aceea pe acesta unul, despre care avem cunoștință, trebuie să-l apreciem. Am vrut să vorbim despre el mai larg publicului maghiar recunoscător, dar vai, el este atât de modest, încât *a rămas afară și din Almanachul de Gotha*, unde de altfel chiar fără voie, ajung toți ceice au titlul de conte. Va să zică »Echo de Paris« are un conte iar noi un prieten, al cărui titlu de conte este desmințit de Almanachul dela Gotha. Putem deci constată, că »Echo de Paris« publică

foarte bucuros anunțurile guvernului maghiar cu titlul și rangul cum îi place respectivului ministru...«

Comentar nu mai trebuie: »Az Ujság« o spune destul de clar, că acel conte francez e un nume fictiv iar întreaga publicație din ziarul francez este anunț bine plătit.

»N. Freie Presse« și dr. I. Maniu. Marele ziar vienez »N. F. Presse« publică păreriile dlui I. Maniu asupra alegerilor din Austria, păreri pe cari le-am înregistrat și noi într'un număr recent. »L'Indépendance Roumaine« de azi reproduce convorbirea ce dl deputat I. Maniu a acordat redactorului numitului ziar vienez.

Imoralități coaliționiste. Sub titlul *Taxa de intrare* »Az Ujság« de azi scrie următoarele:

»Semioficiosul guvernamental primește din Trencsén următoarele: Cavalerul Hahn Samu, mare proprietar în comitatul Trencsén din incidentul că fiilor ginerelui său decedat dr. Altmann Zsigmond regele le-a dat titlul de nobletă, a trimis fișpanului Smialovsky Valér 25.000 coroane pe seama comitetului de salvare.

»Cu alte cuvinte informațiunile noastre au fost exacte. Cavalerul Hahn Samu a plătit taxa de intrare la curtea fișpanului comitatului Trencsén. Semioficiosul numai într'o privință nu e clar: nu spune ce societate înțelege sub cuvintele de salvare. Pentru că legea comitatului nu cunoaște astfel de *sindicat*. Așa zisele comitete apărătoare ale constituției, pe cari publicul le numise comitete de salvare, s'au topit adică de primele raze ale erei guvernului național. Ori poate că e vorba de statul major guvernamental, de comitetul electoral? Acesta are adică oarecare legătură cu salvarea, cu salvarea și pricopseala proprie, bine înțeles.

Nici aci nu trebuie comentat. Se vede cât de coloz, că așa zisul guvern național a apucat și el pe urmele regimului numit putred, sub care Wekerle mai fusese de altfel ministru și prim-ministru: acordă titluri de nobletă și încassează mișoare.

Chiar azi a sosit și vestea, că pe ziua jubileului mai mulți muritori de rând, dar cu puna plină și adicți de ai guvernului vor fi făcuți — conți, iar patru conți vor primi titlul de — prinți.

avut: pe cer o cruce de foc și vorbele în hoc signo vinces. Maxențiu invins căzu în Tibru și se înecă.

Mă uit lung în apele turburi ale râului. În ce loc o fi căzut Cezarul Maxențiu? Colo unde apa se rotește? Dincolo unde unda galbenă e mai lină? Lângă bucată cea de lemn ce vine încet pe apă în jos? Unde?

Și în minte îmi vine un tablou din Vatican lucrat după schițele lui Rafael: călare pe un super cal alb, Constantin, frumos în strălucirea coroanei ce-i apasă pe frunte părul blond, înconjurat de legionari ce doboară pe adversari, pe când Maxențiu, purtând pe cap coroana Cezarilor pentru întâietatea căreia se lupta, se înecă în râu. Și peste tot lume, cai, soldați cariucid sau fug, strigă victorie sau urlă de durere cu gesturi și atitudini de svârcoliri, înfigând spada într'un piept sau apărând cu scutul o lovitură de topor. Praful ce se ridică acoperă orizontul, iar pe cer semnul luminis al crucei.

Undele galbene ale Tibrului duc mereu la vale ape cari au fost martor al primului triumf al crucei și mă gândesc ce mare predestinație a avut acest râu veșnic turbure. Lângă el a crescut cea mai mare cetate din istorie, lângă el s'a întemeiat cea mai desăvârșită religie, el a fost martorul primei învingeri cu semnul crucei, lângă el a tronat a doua Romă, stăpâna creștinătății, lângă el este azi o altă Romă; și poate că fatalitatea a predestinat ca să fie veșnic turbure pentru că să întruchipeze enorma desfășurare de fapte și sbuciumul a două mii opt sute de ani de viață.

În șerpuii elegante, Tiberul se duce molatec

la vale, lăsând în urmă dealurile verzi pe cari răsar turnuri vechi și vile albe; câmpia se întinde verde de o scîpîre ca smaraldul, în zare un nor albastru fumuriu ce se pierde spre nord: munții.

În partea cealaltă o parte din Roma apare lucind, dar așa de răzătoare, așa de înecată în lumină că pare că râde în ploaia de soare ce o scaldă. Giganticul dom al lui San Pietro, deasupra unei grămezi de arbori verzi tronează cu liniile fine și elegante ale bolții, de o culoare albăstruie atât de tandră că pare desemnat pe cer. Palatul justiției orbitor de alb, stă greoiu cu masa patrată a enormei lui clădiri de marmură; un dom gălbui-cenușiu răsare peste o infinitate de ferestre ale palatelor ce se confundă unul cu altul; de cealaltă parte a orașului schelele monumentului lui Vittorio Emanuele par niște linii subțiri negre, trase de cer; în stînga verdele aproape negru al arborilor din Villa Burgheze și Pincio, și alte case și alte sute de ferestre și alți arbori fac un decor indescritibil și de o drăgălășenie rară. În fund, departe munții Albano cu Castelele Romane: Frascati, Roca di Papa, Castel Gandolfo ce se zăresc ca pete mărunte albe presărate pe coastele lor albastre iar vârful cel mai înalt, Monte Cavo, își înalță trufaș mănunchiul de arbori care ascunde, în vremuri, templul lui Jupiter Latiaris.

Inecată în lumina vie, întinerită în aerul dulce, veselă sub cerul de nedescris al Italiei Roma cu panorama aceasta apare în colori așa de extraordinare, într'o lumină așa de puțin imaginabilă, într'un cadru atât de mareț prin frumuseța lui că frazele sunt în imposibilitate să o redea, că

penelurile nu sunt în stare să o reproducă pe pânză: o resimți în inimă ca o muzică de colori, de o armonie nemai auzită, și-se imprimă în suflet ca o imagină neînchipuită dintr'un vis fantastic și cu greu te hotărăști să părăsești locul și să intri în Roma pe via Flaminia așa de prăfuită, cu casele ei ruinate.

Via Flaminia a fost una din cele trei căi militare ale Romei vechi, făcute de consulul Flaminus, a doua era via Appia cea mai mare, cea mai frumoasă, regina căilor, și a treia via Nomentana care pornește dela Porta Pia și merge până la Tivoli.

Porta Pia a fost construită în 1564 după planurile lui Michelangelo. În dreapta și în stînga sa, enormele ziduri ale vechei cetăți își ridică masele lor de zidire; înapoi via Venti Settembre lată și curată se pierde spre Quirinal; în față, via Nomentana, modernizată, cu două rânduri de alee, traversează un cartier nou, cu case înalte cu 6 etaje și cu vile ascunse între arbori.

Un tramvaiu merge până la Sant' Agnese; de aci înainte via Nomentana se îndreaptă tot spre est, coboară în jos spre Anio pe care-l trece pe Ponte Nomentano, pod antic, care a fost reparat și schimbat de multeori în decurs de veacuri. În dreapta și în stînga birturi »osterie«, foarte frecventate în zilele de sărbătoare, în cari flașnete cântă asurzitor vizitatorilor în majoritate polani, cari își petrec o după amiază de repaus, gustând vinul excelent al Castelelor Romane, dansând, glumind, până ce fumul vinului începe să aprindă patimile și urile, iar a doua zi gazetele înregistrează »accoltelata di fuori di Porta Pia«.

Hotărît: guvernul ori că se prepară de — alegeri, ori că n'a plătit încă toate cheltuielile din trecut!

Întâlnirea regelui nostru cu Victor Emanuel. După cum i-se telegrafează din Roma ziarului din Triest »Il Piccolo« în cercurile politice din Roma se susține știrea, că între Tittoni și baronul Aehrenthal decurg tratative cu privire la întâlnirea regelui Francisc Iosif și Victor Emanuel. Se afirmă că întvederea aceasta va fi fixată pe timpul manevrelor din Tirol.

Bülow la Viena. Se afirmă pentru a doua oară, că vizita baronului Aehrenthal la Berlin va fi înapoiată din partea cancelarului Bülow la Viena. Timpul vizitei lui Bülow la Viena încă nu e stabilit.

Justh, președintele camerei s'a exprimat în termeni foarte melancolici despre partidul kossuthist, în sânul căruia se află atâți reacționari. Declarația aceasta a lui Justh a produs mare consternație între independiști. Deputatul Gáll Gaszton a vorbit foarte vehement în contra lui Justh, care în continuu critică partidul 48-ist. La proxima ședință a clubului îl va interpela pe Justh și va pretinde, să numiască pe membrii reacționari ai partidului.

Discursul d-lui Ion I. C. Brătianu

rostit la întrunirea partidului național-liberal din Brăila, în ziua de 6 Maiu 1907.

(Di Ion I. Brătianu, ministru de interne, este primit la tribună cu ovațiuni entuziaste și aplauze furtunoase și îndelung repetate).

Domnilor,

Pare că este un făcut. Nu acum pentru prima oară se află cele două partide politice din România în situațiunile respective în cari le găsim.

La 1877, când o mare vijelie politică se pornise asupra acestui Stat, partidul conservator, atunci la guvern, a fost silit să se retragă și să

lase în alte mâni sigure cârma țării noastre, principatul care în curând era să devină regat. (Aplauze prelungite).

La 1901, când o mare nevoie de altă natură, — financiară, — se abătuse asupra acestui regat, partidul conservator, care și atunci era la guvern și care contribuise de sigur ca s'o aducă, văzând că nu este în stare a o înfrâna, a plecat și a venit partidul liberal ca să scape țara de marea primejdie care o amenința. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

În prezent, dlor, evenimentele tot astfel s'au întâmplat.

Situațiunea țării, când era încă partidul conservator la putere, a devenit așa de amenințătoare în cât conservatorii au constatat și cu această ocaziune că nu sunt în stare s'o domine, și ei singuri au recunoscut că partidul liberal trebuie să revină pentru a treia oară ca să scape Statul de o mare primejdie. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Astfel, în istoria noastră modernă, la rezolvirea a trei evenimente capitale, unul politic, altul financiar, cel de al treilea social, a fost chemat partidul liberal.

Știți dlor, cum și-a îndeplinit partidul liberal această datorie în trecut. Puteți să fiți siguri că și în situațiunea grea de astăzi el va ști să-și îndeplinească menirea de a asigura viitorul acestei țări. (Aplauze prelungite și îndelung repetate. Ovațiuni).

Un mare cugetător a constatat că în natură necesitățile însăși ajută la crearea organelor. De asemenea de câte ori necesitățile devin mai imperioase în vieța politică a statelor menite să trăiască, și organele chemate să le satisfacă trebuie să devie mai puternice pentru a domina necesitatea.

În momentul de față ne găsim înaintea unei situațiuni grele, înaintea unei situațiuni grave, foarte grave; însă cred că este în conștiința noastră a tuturor că aceste greutăți trebuiesc învinse și sunt sigur că împreună cu d-voastră le vom învinge. (Aplauze entuziaste).

Domnilor, este o necesitate vitală de a împede ca luptele politice din acest Stat să nu se transforme în războiu civil între clase. Pentru aceasta trebuie să înțelegem că este în interesul tocmai al proprietarilor și tuturor celorlalte clase ale societății românești ca așa pătrunse să fie de necesitatea bunului trai al țărâniei, în cât țărâni să constate că în clasele celelalte au frați iubitori tot atât de devotați cum pot să fie ei înșiși pentru interesele lor. (Aplauze prelungite).

Nu este serviciu mai rău care se poate face în împrejurările de față, totodată și Statului, și

neamului, și însăși marelui proprietăți, de cât a căta să o convingă cineva că în interesele ei sunt deosebite de bunul trai, de buna situațiune, de simțemintele frățești ale țărănilor. (Aplauze mult prelungite).

Solidaritatea națională care este necesară în orice timp, în momentul de față este o necesitate absolută, esențială, vitală. Trebuie ca toți să arătăm chiar acelor spirite cari se puteau răsfăța sub asprimea nevoilor, că în adevăr ei ne sunt frați; frați nu numai de nume, dar frați prin simțeminte și interesele care ne leagă cu ei; ca ei să găsească în noi apărătorii lor cei mai buni.

Acestea au fost simțeminte de cari un minut nu ne-am depărtat, cei cari formăm partidul și guvernul național-liberal, și consider că este misiunea noastră de a face ca prin acte și nu numai prin cuvintele noastre, acest adevăr mare să reiasă în mințile și în sufletele tuturor. (Entuziaste aplauze).

Dlor, pentru aceasta credem că este de nevoie ca să ne încordăm toate forțele și să punem puterea Statului întreagă pentru îndreptarea stărei țărânilui.

S'au pronunțat cuvinte nechibzuite; s'a zis: n'are ce căuta Statul în relațiunile actuale dintre țărâni și proprietari. Este o teorie greșită și falsă. Statul are dreptul să intervie peste tot unde sunt interese mari, intim legate dn interesele Statului. (Aplauze mult prelungite).

Nu poate să fie minte clară care să nu înțeleagă că în relațiunile actuale între proprietari și între țărâni există un mare, un foarte mare interes de Stat. (Aplauze).

Dar Statul n'are să intervie de sigur, precum au zis unii, pentru a nimici sau sdruncina dreptul de proprietate, ci din contra pentru a asigura încă mai mult adevăratul simțământ de proprietate care nu poate fi temeinic stabilit decât atunci când este asigurată cea mai sfântă proprietate a omului, adică dreptul de a se putea folosi de munca sa. (Aplauze prelungite).

Cum vi-se spunea chiar adineaori de aci, nu se poate admite ca, sub formule teoretice și periculoase de neintervențiune a Statului, să se poată în realitate ocroti uzura și nedreptatea. (Aplauze furtunoase și îndelung repetate).

Și de aceea dlor, am luat ca primă sarcină misiunea — cum v'a spus dl președinte al consiliului de miniștri adineaori — de a asigura țărânilor dreptatea, o bună administrațiune și stabilire unor relațiuni economice, astfel încât ei să se poată bucura de produsul legitim al muncii lor. (Aplauze prelungite și îndelung repetate. Ovațiuni).

Pentru aceasta vom pași tot cu atâta energie

Ponte Nomentano este ca o casă: în laturi ziduri înalte cu ferestre, sus acoperiș, la extremități au fost porți, și sub el Anio curge repede, murmurând din undele sale de o culoare verzuie. De cealaltă parte un deal în vârful căruia un fel de umbrar de trestie adăpostește o »Osteria«, d'asupra căruia este scris pe o pânză »Monte Sacro«.

Urcăm în pripă scările tăiate în pământ și ajuns sus inima îmi băteă cu putere: sușul, panerama, Muntele Sacru, contribuiau la accelerarea inimii mele.

Mons Sacre! Aci, în anul 494 a. H. s'a retras poporul, plebeii Romei, când prima lor cerere nu le-a fost ascultată. Azi, nici o piatră nu comemorează acest loc; doar osteria de trestie cu inscripția ei, vorbește numai celorce știu ce a fost aci, pentru cei mai mulți aceste două vorbe »monte Sacro« vor fi însemnând o bizarerie a birtașului în alegerea firmei.

Când s'a întors poporul a căpătat primul drept: de a locui în cetate. Și de atunci a început furtuna de lupte sociale, din care încet, încet, după sute de ani, s'a plâsmuit acel mare imperiu, așa de tare, așa de întins, așa de temut.

Doamne, și pe atunci tot așa de frumoasă o fi fost țara aceasta? Tot așa de splendidă o fi fost panorama? Da, da, nimic nu s'a schimbat: munții Albano tot așa de albaștri sunt, munții Sabinei tot așa de cenușii, ceriul de aceeași culoare de nedescris, pământul ondulat, aierul limpede; numai că acum zarea este presărată de case albe iar Roma își arată câteva din construcțiile sale ce nu existau pe atunci.

Și când după primul moment de emoție, palpităția a trecut, te vezi în fața unei priveliști uimitoare.

Soarele a scăpătat. Linia orizontului este roșie ca sângele, par'că aprinsă de un incendiu; d'asupra un strat de nori fumurii se desface, se rărește spre stânga ca un fum ce se pierde luat de vânt; apusul împurpurat poleiește marginile norului cu o dungă de aur viu; o simfonie întreagă de culori, dela roșu aprins ca sângele până la albastrul închis al cerului de d'asupra, o trecere așa de fină de nuanțe, o apropiere așa de minunată de tente, că ochiul se deschide mare spre a putea percepe toată divină splendoare a apusului.

În dreapta acestei arătări un lanț de munți, dar așa de departe, așa de mici, că culoarea lor este de un palid fumuriu infinit.

Sub ceriul nuanțat, o foarte mică parte din Roma: mai întâiu o dungă subțire de ciprii al căror verde în depărtarea crepusculului pare albastru, apoi alți arbori variindu-și la infinit verdele frunzelor, apoi case albe, vile lucitoare, un turn în vârful căruia fâlfâie o bandieră, un coș înalt ce fumegă o dără neagră, un coperiș roșu ce pătează verdele unei grădini, o fereastră ce sclipește și alte case mai la stânga pierdute în depărtare și în verdeață.

Colo, o parte dintr'o șosea ce ocolește o colină într'o curbă elegantă și albă, dincolo un grup de pini-parasol își pleacă într'o parte coroana lor întunecată, de partea cealaltă munții Albano cu castelele romane par o jucărie, dar așa de clari în aerul limpede, așa de în relief, ca văzuți printr'un aparat de optică. Înapoi munții Sabinei se văd printr'un strat de ceață ca printr'un văl și pe fumuriul lor o linie de pini-parasol se proiectează ca o omidă enormă, neagră cu o sută de picioare fine, drepte.

Seara cade din ce în ce, cerul se face mai obscur de un albastru profund ca de ape, totul, totul se îmbracă într'o naframă albastră: arborii își pierd din ce în ce culoarea verde, castelele romane lucesc pe albastrul acum închis al munților Albano, casele din Roma iau o nuanță albastră, numai munții Sabinei devin din ce în ce mai pierduți în zare.

Un tren taie câmpia verde cu șirul negru al vagoanelor, dar așa de mic, așa de delicat, de pare o jucărie de copii. Iată-l a dispărut sub un mic tunel, apare dincolo cu un penaj alb de vapori, ocolește la stânga și piere.

O stea clipește timid, o alta se arată, și alta; o fereastră se luminează la una din casele din Roma; din aer se lasă o pace sfântă; noaptea palpită în atmosferă și-și deschide haina cu care a și ascuns munții Sabinei; un liliac taie aerul în zigzaguri repezi; bandiera de pe un turn s'a strâns în jurul lemnului; fumul coșului nalt se ridică drept în sus; apusul are o linie albă, pe când cerul sus s'a făcut și mai sombru.

Momentele aceste de un farmec neînchipuit îți pătrund în suflet și mintea îți stă în loc. Un câne latră rar punând o notă duioasă în sunetele lui guturale, și în trecerea acestor clipe de o solemnitate divină, în resimțirea profundă ce ți-o dă în toți nervii splendoarea naturii în apropierea nopții, piere în negură și drumul, și Roma și panorama și nu se mai percepe decât strălucirea ferestrelor luminate pe când tot sufletul ți-se înecă într'o senzație de neînchipuită poezie, ce nu se simte decât numai în această paradisiacă: Italia.

R o m a, 1907, 24 Aprilie v.

ca și atunci când am împedecat mișcarea anarhică. (Aplauze furtivoase.)

Tot cu aceeași energie vom arăta că, dacă nu suntem oameni de dizordine, nu suntem nici oameni de reacțiune. (Aplauze prelungite.)

Suntem servitorii deosebitelor interese numai întru cât ele sunt legitime și în armonie cu interesele Statului.

De aceea, dlor, cu hotărârea conștientă am voit ca ordinea să fie restabilită în Stat, și ca drepturile proprietarilor să nu fie jignite; de aceea avem preocupări ca Statul să ușureze pagubele suferite de ei. — Sunt autorizat de dl prim-ministru, în numele întregului guvern, să fac declarațiunea că vom propune viitorului Parlament ușurarea pagubelor pricinuite de devastări și că vom studia cu aleșii d-voastră în ce măsură vom permite echitatea și mijloacele Statului pentru a repara aceste pierderi cari interesează avuția națională.

Dar reparațiunea cea mare o vom căuta cu toată energia în îndreptarea stărei țărâniei.

Cu hotărâre neînduplecată vom face ca, prin măsuri cât mai grabnice, țărâniea să iasă din situația în care se găsește și care a permis unor răufăcători să îndeplinească ceea ce deplângem cu toții. (Aplauze prelungite și îndelung repetate. Ovațiuni nesfârșite și entuziaste.)

Dlor, nu ne facem iluziuni. Opera pe care o întreprindem este foarte grea și nu printr-o lege unică va putea ea să fie îndeplinită.

Va trebui un complex de măsuri cu caracter economic și cultural cari vor face obiectul lucrările noului parlament.

În primul rând ne îndreptăm atențiunea asupra învoelilor agricole și a controlului eficace pentru a stăpâni abuzurile la cari ele au dat naștere. (Aplauze entuziasmte și îndelung repetate. Ovațiuni nesfârșite.)

Dimpreună cu legea Casei Rurale, cu împedecarea trusturilor arendașești, cu arendarea la țărani a moșiilor diverselor administrațiuni publice, vom lua toate măsurile menite a garanta și a încuraja munca țărănilor, a le îndreptă starea fizică și morală. (Aplauze prelungite.)

Dar pentru aceasta pe de-asupra tuturor, o sforțare mare trebuie să facem pentru a modifica moravurile în administrațiunea noastră. (Aplauze prelungite și îndelung repetate. Ovațiuni.)

Întru realizarea acestui scop, dlor, guvernul are nevoie de sprijinul tuturor oamenilor de bine și a tuturor românilor cu cunoștință de condițiunile de viață ale neamului. (Aplauze prelungite.)

Opera pe care ne luăm sarcina de a o realiza este foarte grea, dar avem convingerea adâncă, c'o vom îndeplini (Aplauze prelungite și entuziaste. Ovațiuni nesfârșite.)

Avem dlor, această încredere absolută neclintită pentru că nu o punem în forțele noastre, dar în convingerea că nu se poate ca actele indispensabile vieții noastre naționale să nu se săvârșească. Deoarece de opera pe care am întreprins-o este legat strâns viitorul Statului nostru avem încrederea că o vom îndeplini! (Entuziaste și îndelung prelungite aplauze. Se fac ovațiuni dlui Brătianu.)

Din România.

Inspectie. A. S. R. Principele Ferdinand comandantul corpului al II-lea de armată, a trecut Marți dimineață în revistă pe platoul dela Cotroceni trupele cari vor lua parte la defilarea dela 10 Maiu.

Principele Moștenitor s'a dus în tabăra Cotroceni la ora 9, unde a fost întâmpinat de d-nii general Al. Angelescu, comandantul diviziei a IV-a, general Al. Hiotu, comandantul brigădei 8 de infanterie; general Vas. Năsturel, comandantul brigădei 2 de artilerie; general Gheorghiu, comandantul pieței; general Drăniceanu, șeful marului stat major; colonel I. Istrati, șeful statului major al corp. II armată.

A. S. Regală a trecut în revistă toate trupele ce se aflau în ținută de defilare pe platou și a primit apoi defilarea următoarelor corpuri de trupă: batalionul 2 de vânători, comandat de dl maior Emil Romanescu; batalionul 6 vânători, comandat de dl maior C. Teodorescu; reg. 6 Mihai-Viteazul, comandat de dl colonel Saegiu; reg. 4 Ilfov Nr. 21, comandat de dl colonel S.

Solacolu; reg. 1 geniu, comandat de dl col. Văleanu; reg. 2 artilerie, comandat de dl colonel Volvoreanu; reg. 10 artilerie, comandat de dl col. Costescu; reg. 2 roșiori, comandat de dl col. Cerchez; reg. 3 călărași, comandat de dl maior Braboveanu și divizionul de jandarmi călări, comandat de dl maior Filoti.

Principele Ferdinand, a părăsit platoul Cotroceni la ora 11.

Prânz diplomatic. Dl D. A. Sturdza, președintele consiliului, împreună cu dna, a dat Duminică un dejun în onoarea Ex. S. dlui marchiz Pallavicini, ambasador al Austro-Ungariei la Constantinopol, cu ocazia trecerii dsale prin București.

Au luat parte la acest dejun dnii:

E. S. Marchizul Pallavicini, dna Olga Mavrojeny, mare doamnă de onoare a M. S. Reginei, dna general Poenaru, dnă de onoare a M. Sale Reginei, A.A. L.L. S.S. ministrul Austro-Ungariei și principesa de Schönburg, E. S. Kiazim Bey, ministru al Turciei, E. S. dl de Kiderlen Wächter, ministru al Germaniei, dl Ioan Kalinderu, administrator general al Domeniilor Coroanei, dl ministru de războiu și dna Ion Brătianu, dl ministru al justiției și dna Toma Stelian, dl V. Morțun, ministru al lucrărilor publice, contele Arrivabene, însărcinat de afaceri al Italiei, dl Verdy du Vernois, prin secretar al legațiunii Germaniei, căpitanul și dna Alexandru D. Sturdza.

Incassările vamale din prima lună a noului an bugetar au fost de 4,607.391, cu un plus de 2,253.749 lei față de luna corăspunzătoare din anul trecut și cu un excedent de 2,617.891 lei față de prevederile bugetare.

Audițiunea elevelor d-nei H. Theodorini.

În fața unei săli arhipline, în frunte cu principesa moștenitoare, s'a prezentat Luni din nou d-na Theodorini cu un grup de eleve, cari au cântat alături de profesoară și cu concursul a doi soliști, diferite arii religioase și din opere; iar la urmă părțile mai principale din »Stabat Mater« de Rossini. Dintre eleve mențin ca mai avansate pe d-rele El. Bonciu și A. Niculescu și despre ale căror progrese am mai avut ocazia să mai vorbesc și altădată. Ambele au excelat în faimosul duet »Quis est homo«; iar d-ra Bonciu în cavatina »Fac ut portem Christi mortem« și în quartetele: »Sancta Mater istud agas« și »Quando corpus morietur...« La celelalte eleve, ca d-na Am. Neri și d-ra Magda Sion, găsim oarecari aptitudini muzicale, dar cari trebuiesc formate mai cu îngrijire.

D-na Neri dispune de o frumoasă voce de soprană dramatică, căreia însă îi lipsește strălucirea pentru notele din registrul de sus, iar cele medii sunt de abia în formație. Inegalitatea registrelor iese în evidență în unele arii dificile (»Vissi d'arte« din »Tosca« și »Preghiera« de Verdi).

După studii profunde și ajutată de un temperament artistic vădit, d-na Neri poate ajunge un element folositor pentru viitoarea operă română. Acelaș lucru se poate spune și de d-na Sion, care nu știe să-și menajeze remarcabilele calități vocale de soprană de care dispune, prin bucățile prea covârșitoare pentru vocea d-sale, încă în formație ca: Arie de Scarlatti și »Casta diva« din »Norma« pe care le-a cântat. Simpaticul cântăreț I. Băjenaru a susținut cu pricepere partea tenorului din »Stabat Mater«; ne-a mai arătat că tot a mai rămas ceva din bogatul material vocal de altădată. Partea basului eră încredințată dlui Rădulescu Drumea, pe care însă îl auzim rar și e regretabil că un asemenea element să nu fie scos mai în evidență.

Corul soc. »Carmen« sub conducerea dlui Kiriak și reputata orchestră a ministrului instrucțiunii publice au mers relativ mulțumitor după soliștii menționați mai sus. Neobositul Th. Fuchs a ținut acompaniamentul la pian cu finețe și pricepere.

Cu câteva zile mai înainte am avut ocazie să ascult o româncă, un element valoros de operă, care și-a găsit norocul printre străini, cari o pricep și îi recunosc calitățile sale artistice destul de remarcabile. E vorba de d-na Olympia Marculescu-Georgiadis care vine din Franța cu o voce de contra-alt (care sunt rare) și un temperament artistic desvoltat pentru repertoriul unui

Bizet, Meyerbeer, Verdi și Wagner. Registrele vocale ale d-nei Georgiadis, sunt cu oarecare pricepere formate, mai ales cel de jos, unde găsim note de cari poate fi gelos un bariton. Trecerea dela un registru la altul se face însă într'un mod greșit, care cu timpul poate periclită vocea destul de voluminoasă și de un timbru metalic.

Calitățile scenice remarcabile de cari dispune le-am putut constata în diferitele arii din opere ca: »Carmen«, »Profetul«, Samson și Dalila« și »Lohengrin.«

Sinodul arhidiecezan.

Sedința a V.

A avut loc Vineri la 17 Maiu n. S'a deschis la orele 9 dimineața. Preșident I. P. S. Sa, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu, notar de sedință dr. Nicolae Bălan.

Se cetește o telegramă despre concluzul luat din partea sinodului eparhial din Caransebeș cu privire la noua lege școlară și se decide să fie trecută la acte.

Urmează două interpelări, anunțate din partea deputaților dr. Nicolae Vecerdeea și dr. Nicolae Comșa.

Primul interpelează în chestia purtării compromițătoare pentru biserică a preotului din Baciulău, și întreabă, dacă s'a executat din partea consistorului concluzul votat în privința aceasta în anul trecut?

I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu răspunde, că consistorul a dispus să se dea preotului respectiv un capelan, care să fie încredințat cu conducerea parohiei.

Interpelantul se declară mulțumit cu răspunsul dorește însă, ca îndreptarea stării de lucruri în comuna numită să se facă cu cea mai posibilă urgență.

Deputatul dr. Nicolae Comșa interpelează în chestia atitudinii politice din vremea din urmă a ziarului »Telegraful Român« și după răspunsul dat din partea I. P. S. Sale Domnului Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu nu-l mulțumește, și nici lămuririle date din partea Preacuvioșiei Sale dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopal, face propunere, ca concluzul sinodal dela 1896, prin care ziarul »Telegraful Român« se impune preoților, să se casuze, iar ziarul »Telegraful Român« să fie prefăcut în foaie bisericească.

Propunerea trece la comisiunea bisericească.

Deputatul dr. Petru Șpan face propunere, ca consistorul să fie îndrumat să compună un tarif despre taxele cari compet preoților pentru diferitele funcțiuni preoțești și să-l prezinte sinodului spre aprobare.

Tot dr. Petru Șpan propune, ca arhiva arhidiecezană să fie supusă unei studii amănunțite, prin bărbați pricepuți, cu privire la materialul adunat dela conferențele învățătoarești, pentru a putea fi dat publicității.

Ambele propuneri trec la comisiuni.

Se întră acum în ordinea de zi. Comisiunea organizatoare raportează prin raportorul I. A. de Preda în chestia fundațiunii decedatului dr. A. Mihaiu și propune aprobarea literilor fundamentale și punerea fundațiunii în aplicare cu începerea lunii Septemvrie 1907.

Sinodul primește propunerea, și la propunerea deputatului Dim. Comșa venerază memoria decedatului prin sculare, rostind creștinescul »Dumnezeu să-l ierte«.

Tot comisiunea organizatoare, prin raportorul dr. Nicolae Vecerdeea raportează în chestia pragmatice de serviciu, constatând, că o nouă îndrumare din partea sinodului e de prisos, după compunerea pragmatice a fost ordonată în anul 1896. Să se îndrume deci consistorul să satisfacă concluzului din acest an, acum numit. Se primește.

Comisiunea organizatoare, prin raportorul dr. E. R. Roșca propune, ca înființarea protopresbiteratului Geoagiu, decretată din partea congresului, să se iee spre știre, iar postul de protopresbiter să se îndeplinească. Deputatul dr. Margita cere pentru îndeplinirea postului de protopresbiter termen fix de 3 luni. Se primește propunerea comisiunii.

Cu privire la cererea comunei Pretrilaca-rom, de a fi trecută din protopresbiteratul Turzii la protopresbiteratul Târnavei, comisiunea propune în-

...vintarea cererii și înaintarea afacerii la congres spre aprobare.

Tot domnul dr. E. R. Roșca raportează în numele comisiunii organizatoare în chestia regulamentului seminarial, și propune, ca să fie remis consistorului pentru a-l compune de nou, ținând în vedere necesitatea organizării secțiunii pedagogice astfel, ca să fie compusă din patru cursuri. Noul proiect de regulament să fie prezentat proximei sesiuni sinodale.

Propunerea se discută punct de punct. La punctul prim deputatul dr. Bălan își exprimă dorința, ca și secțiunea teologică să fie compusă din patru cursuri. Se primește întru toate propunerea comisiunii, cu modificarea propusă de P. C. Sa vicarul dr. Ilarion Pușcariu, ca în secțiunea pedagogică să fie primiți nu numai elevii cu patru clase medii, cum propusese comisiunea, ci în cas de extremă necesitate și elevi cari fac examenul de primire admis de lege. Modificarea aceasta e acceptată cu 20 voturi, contra 15. Se primește propunerea comisiunii și cu privire la profesorii auxiliari dela institutul teologic-pedagogic dr. Nicolae Bălan și dr. Ioan Lupaș, cari vor acum considerați ca profesori provizori cu drepturile ce le compet.

Tot comisiuna organizatoare raportează prin raportorul Parteniu Cosma în chestia propunerii I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu de a se adapta seminarul »Andreian«, și făcând un frumos exposeu despre fazele prin cari a trecut chestia până acum, propune, ca consistorul să fie îndrumat să prezinte plan și proiect de spese la sesiunea proximă, atât cu privire la adaptarea actualului seminar, cât și cu privire la ridicarea unui seminar nou. Se primește.

Ședința VI.

Ținută Vineri d. a. și deschisă la orele 4. Președinte I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Lazar Triteanu.

Deputatul Victor Păcală face propunere, ca în centrele în cari se află în număr mai mare ucenici de legea gr. ort. română, aplicați la măestrui, consistorul să institue catiheți pe seama lor, pentru a li-se da o creștere bună religioasă-morală. Propunerea se dă comisiunii școlare.

Se intră în ordinea de zi. Comisiunea școlară raportează prin raportorul Nicolae Bogdan în chestia noului abecedar al profesorului Dr. Petru Șpan, scos în ediția a doua, și propune aprobarea abecedarului, recomandându-se autorului să vină în vedere la o nouă ediție observările recensentului. Se decide în acest înțeles.

În chestia reînființării »Foaiei Pedagogice« acelaș raportor propune, ca după ce acum apare o foaie pedagogică, »Vatra Școlară«, reînființarea »Foaiei Pedagogice« e de prisos, iar subvenția de 500 coroane, pusă în vedere din partea consistorului, să se dea »Vatrei Școlare«, cu condiția, ca să se tipărească în tipografia arhidiecezană. Se primește.

Cu privire la propunerea deputatului Demetriu Comșa, ca din ajutorul primit dela universitatea săsească consistoriul să întrebuințeze douăzeci mii coroane pentru seminarul Andreian, acelaș raportor propune, să se țină cont de această dorință. Vorbesc la obiect I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, P. C. Sa Arhimandritul dr. Ilarion Pușcariu, Dem. Comșa și P. Cosma, în urmă se primește propunerea dlui vicar, ca afacerea să fie predată consistorului spre ținere în vedere.

Acelaș raportor propune, să se încuviințeze cererea deputatului dr. P. Șpan de a se pune la dispoziția bărbatilor de specialitate materialul adunat în arhiva consistorială dela conferențele învățătoresci pentru a fi studiat și publicat.

Vorbesc la obiect deputații Romul Furdui, dr. P. Șpan și Lazar Triteanu, primindu-se propunerea comisiunii.

Urmează raportul comisiunii bisericești. Raportor dr. Miron E. Cristea.

Propunerea deputatului Romul Furdui de a se codifica, deodată cu legile bisericești, și cele civile, referitoare la biserică, se recomandă spre primire. Se primește.

Propunerea deputatului dr. P. Șpan de a se adună fotografii de ale bisericilor vechi, în scopul compunerii unui album, dedicat memoriei marelui Șaguna cu ocaziunea serbării centenarului din anul viitor, al nașterii sale, asemenea se recomandă spre primire. Se primește.

Cu privire la propunerea deputatului T. V. Gheaja de a fi obligați asesorii consistoriali și profesorii seminariali să predice în catedrală, după un frumos exposeu, acelaș raportor propune, ca consistorul arhidiecezan să fie recercat a purta de grije ca să se predice în catedrală, fără a obliga însă pe nime în privința aceasta.

Vorbesc la obiect I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, T. V. Gheaja, dr. Nicolae Bălan și dr. Petru Șpan, primindu-se propunerea comisiunii, cu adaosul făcut de deputatul dr. Nicolae Bălan, ca la împărțirea stipendiilor consistorul să fie cu considerare la acel tinăr, care arată vocațiune pentru oratoria bisericească.

Tot comisiunea bisericească raportează prin raportorul dr. Gavril Buzura în chestia propunerii deputatului dr. Nicolae Comșa, referitoare la »Telegraful Român«. Comisiunea propune menținerea concluzului sinodal din anul 1896, prin care se impune preoților abonarea »Telegrafului Român«, precum și redactarea ziarului și pe mai departe în spiritul întemeietorului Șaguna, iar comisiunea administrativă se îndrumă să exercizie controlul convenit, ca greșeli ca aceea, care a dat ansă la interpelarea deputatului Comșa (chestia Burdia) să fie evitate.

Deputatul Nicolae Bogdan susține propunerea deputatului Comșa. Vorbesc la obiect P. C. Sa vicarul Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. P. Șpan, P. Comșa și Nic. Bogdan, în urmă se primește propunerea comisiunii.

Ședința a VII.

Ultima ședință a sesiunii actuale sinodale, s'a ținut Sâmbătă, în 18 Maiu n. A fost deschisă la orele 9 dimineața. Președinte I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, notar de ședință Lazar Triteanu.

Se intră apoi în ordinea de zi. În numele comisiunii bisericești raportează Vasile Domșa asupra propunerii deputatului Dr. P. Șpan, de a se fixa momentul însemnat, că sesiunea actuală sinodală s'a deschis, oficiindu-se pentru prima oară chemarea Duhului sfânt în noua catedrală, și propune trecerea la ordinea zilei. Se primește.

Acelaș raportor propune cu privire la propunerea deputatului Dr. P. Șpan, de a se compune tariful taxelor cari compet preoților pentru diferitele funcțiuni, ca propunerea să fie predată consistorului spre competentă afacere. Se primește propunerea comisiunii.

Comisiunea școlară, prin raportorul Nicolae Bogdan, recomandă spre primirea sinodului propunerea deputatului Păcală în chestia catehizării ucenicilor dela meserii, și propune ca afacerea să fie predată consistorului spre competentă afacere. Ss primește propunerea comisiunii, iar adaosul deput. Tordășianu, da a se da ajutor mesei învățăceilor, se respinge.

Urmează raportul comisiunii financiare. Raportor Arseniu Vlaicu. Raportul consistorului referitor la fundațiunea Șaguna, se ia spre știre, iar bugetul pentru anul viitor se votează.

Raportul consistorului referitor la zidirea catedralei, cu care s'au spesat până acuma 782,693 cor. se ia asemenea spre știre.

Se ia la cunoștință și raportul consistorului referitor la fundațiunea Andronic.

Rațiociniile librăriei și tipografiei arhidiecezane pe anii 1904/5 și 1905/6 se iau spre știre și comisiunii administrative i-se dă absolutul, însă în mod condiționat, având să rămână responsabilă pentru eventuale perderi.

Raportul consistorului referitor la celelalte fonduri și fundațiuni se ia spre știre și consistorului arhidiecezan i-se votează absolutul obișnuit.

Bugetul pentru anul viitor se votează împreună cu cele 15% adaos la salariile funcționarilor din centru, profesorilor seminariali și protopresbiterilor, votate în cursul sesiunii acesteia.

Urmează raportul comisiunii petiționare. Raportorul dr. Ioan Margita propune, ca toate petițiunile intrate la sinod, al căror cuprins se comunică, să fie date consistorului spre competentă afacere. Se primește.

Se votează acum spesele împreunate cu întrunirea sinodului în sesiunea actuală în suma de 2184 cor.

Dela frați.

Eroismul aromânilor. Cu privire la nimicirea turmelor celnicului Bucuvală se scriu următoarele detalii interesante din Veria:

În ziua de 14 a luni curente, Sâmbătă G. Bucuvală, fratele celnicului era la cafeneaua dela Doleani.

Bravul român care în nenumărate rânduri a fost rănit, părea trist și abătut în mijlocul nostru cari păream veseli. La întrebarea noastră de ce e trist, el ne răspunde cu un aer liniștit că în seara aceasta am visat, »că fiind la localitatea Cumanii unde am turmele am fost împresurat de o ceată de antarți, cam treizeci la număr. Trag din armă de trei ori, schimb cartușele, dar nu iau foc. În fine cu patul puștei culcasem pe unul la pământ«. Noi am început să-l încurajem, zicându-i că ne gândim ziua toată la atarți și vorbim tot de ei, de aci dar și visele.

El avea un presimțământ urf. La ceasul 9 plecase din Doleani. La 11 sosise la Cumanii la turme. Odată cu ivirea amurgului a strâns turmele la stână.

După aceea s'au pus la masă, afară strejuind un păstor. Pe la ora 1 câinii încep să latre înfricoșat în toate părțile. Ca din pământ ieșiți înaintează antarții în păcuri de câte cinci inși. Se apropie ca la două pogoane depărtare și strigă păstorilor turcește ca să oprească câinii. Strejarul vestește pe cei din colibă. Imediat Bucuvală, Hr. Manaculi ies cu armele și sar afară. Bucuvală li somează să se retragă și chiar de ar fi armată nu li-e permis, să se apropie de turme noaptea. Antarții care nu se așteptau ca Bucuvală să fie acolo li strigă să se predea, ca răspuns el le trimite un plumb, care a căzut în carne vie.

Imediat o ploaie de glonte a vâjâit pe la urechile lor. Din toate părțile plouau gloanțe. La a treia descărcare Bucuvală fusese lovit la brațul stâng, precum și la picior. Lui Hristu Manaculi obrazul i-a fost pătruns de un glonte. Trei aromâni au desfășurat o vitejie din cale afară. Dibăcia alor noștri a constat și în faptul, că deși au fost grav răniți n'au scos nici un țipăt de durere, precum au fost grecii, care au fost răniți de românii noștri.

Bucuvală neputând mânui arma, a poruncit la ai săi să se retragă; dar ceilalți doi au rezistat până a scăpat Bucuvală și-au terminat cartușele. În urma retragerii armatolilor români antarții, cari erau peste 60 de inși au năvălit în stână și au măcelărit toate caprele peste 500.

Din trei păzitori au fost răniți doi și un păstor la degetul mare dela picior. Toată lumea chiar și vrăjmașii noștri laudă bravura eroilor noștri armatoli. Grecii sunt plouați, li-s'a dat o lecție sdravănă. Ei s'au zăpăcit. Pierderea lor a

Înainte de dejun,
dacă beai un jumătate
de apă amară

Igmândi

alui Schmidthauer, stomacul neregulat îl aduce în ordin în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra tigrării, contra trohnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabită, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne Comandă se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

fost trei morți care îi îngropaseră la o biserică din pădure, Sfânta Paraschiva și mulți răniți, dintre cari unuia i-au fost rupte picioarele.

Iată dar ce pot face aromânii noștri. Trei contra a 60 și nici unul să nu cadă în luptă. V. P.

Alegerile din Austria.

Mâne vor avea loc în Austria 169 alegeri de deputați. Aceste alegeri se împart în modul următor între 15 provincii:

Austria de jos:	Viena	6
	Cercuri orășenești . . .	5
Austria de sus:	Cercuri orășenești . . .	5
Salzburg:	Cercuri orășenești . . .	1
Boemia:	» orășenești cehe . . .	20
	» provinciale » . . .	28
	» orăș. germane . . .	16
	» amestecate » . . .	4
	» provinciale » . . .	14
Moravia:	Cercuri orășenești cehe . . .	7
	» provinciale » . . .	13
	» orăș. germane . . .	5
	» provinciale » . . .	5
Silesia:	Cercuri orășenești . . .	4
	» provinciale . . .	5
Stiria:	» orășenești . . .	5
	» provinciale . . .	2
Carintia:	» provinciale . . .	5
Craina:	» orășenești . . .	1
Tirol:	» orășenești . . .	5
Triest:	» orășenești . . .	3
Görz și Gradisca:	Cercuri provinciale . . .	1
Istria:	» orășenești . . .	3
Bucovina:	Cercuri orășenești . . .	2
	» provinciale . . .	2
Dalmația:	» orășenești . . .	3
	» provinciale . . .	3
	De toate:	169

Mai puternici sunt la aceste alegeri social-democrații și socialiștii creștini. Social-democrații au 111 candidați. Socialiștii creștini sunt în balotaj în 29 cercuri și anume față cu 12 social-democrați, 3 progresiști germani, 11 poporali germanii, 1 pangerman liber, 1 pangerman, 1 agrarian german.

În Bucovina sunt următorii candidați români:

În Boian-Storogineț Cernăuți: Cav. de *Cuparencu*, democrat și dr. *Isopescul*, naționalist.

În cercul Șolca-Gurahumora: dr. Aurel *Onciul*, democrat și dr. *Dori Popoviciu* naționalist.

Din străinătate.

Germania.

Regent al Braunschweig-ului va fi ales cu siguranță, dupăcum se afirmă, *Ioan Albrecht*, prințul de Mecklenburg. Alegerea va avea loc la 27 Maiu, iar deja la 4 Iunie prințul voiește să-și facă intrarea în noul său oraș.

Greva marinarilor. Marinarii organizați din Hamburg și Altona au hotărât într-o ședință, la care au luat parte vr'o 500, că intră în grevă. Greva se va estinde asupra marinarilor de pe vapoarele comerciale. Ei cer tarif egal, urcarea plăței, timp de abdicere și dreptul de a-și spune în persoană plânsorile referitoare la felul cum sunt tratați și alimentați.

100 mii muncitorii, încari erau aplicați la clădiri, au fost concediați din lucru Sâmbătă pentrucă pretindeau numai 8 ore de muncă pe zi, despre ceace am scris la timpul său. Mizeria e mare între acești muncitori, căci până când și cel mai tinăr câștiga 35—42 mărci pe săptămână, astăzi nici cel mai în putere (care câștiga câte 50—60 mărci) nu primește mai mult de 15—20 mărci pe săptămână dela societatea lor.

China.

Oficiul vamal Tiencin a deținut 8 mii de puști, 300 mii cartușe și 5 mii baionete, pe cari o casă din Europa le-a transportat pe seama revoluționarilor. Deținerea aceasta a produs mare spaimă între indigeni.

India.

Ziarist arestat. Redactorul și proprietarul ziarului »India«, cu numele *Tindi Dasst* a fost deținut Luni dimineața și a fost dus în Lahore, unde a fost pus imediat sub acuză, pentru motivul, că ar fi agitat în contra guvernului și a îndemnat la răscoală trupele indigenilor. Nu l-au lăsat în libertate, nici în schimbul unei garanții bănești.

Spania.

Reconstruirea flotei, dupăcum s'a exprimat ministrul de marină unui ziarist, va urca bugetul, care până acuma a fost de 50 milioane, la 65 milioane.

Conferența de pace.

Autorul moral al ei, precum zice »Daily Mail«, ar fi generalul Kuropatkin, care în 1898 ar fi propus, ca Rusia să încheie alianță cu Austro-Ungaria, ca să sisteze artileria, din cauza speselor celor multe, împreunate cu ea.

Witte a respins propunerea, recomandând în schimb, ca țarul să invite puterile la o conferență, la care să se discute restrângerea înarmării.

Conferența interparlamentară.

Comitetul conferenței interparlamentare, precum se telegrafiază din Bruxella a hotărât să primească invitarea Germaniei și să țină proxima conferență la Berlin, în Sept. 1908.

Rusia.

Conjurațiunea în contra țarului. Stolypin cetind în ședința de alaltieri a dumei raportul oficial asupra conjurațiunei împotriva țarului, a voit să aducă în corn de capră partidele din stânga. Dupăcum am amintit în nrul nostru de ieri, socialiștii și partidul muncitorilor au părăsit sala de ședințe în cursul cetirii raportului din partea lui Stolypin. Se afirmă, că un deputat dintre aceștia este foarte compromisat în urma descoperirilor conjurațiunei.

S'a constatat, că era plănuită nu numai uciderea țarului, ci și a prințului moștenitor și a marelui duce Mihail. Până acuma au fost deținute 80 persoane. La clubul socialiștilor s'a făcut perchișiție domiciliară, care a durat de seara până dimineața. De față erau 80 persoane, între cari 50 femei. Au fost deținuți 10 inși, între ei un avocat. Actele confiscate cântăresc 60 kgr. Deputații dumei, cari au fost aici, dupăce au fost controlați, au fost lăsați pe picior liber. Mulți dintre cei de față au tăgăduit a-și spune numele. Deputații au telegrafiat lui Stolypin, dar acesta le-a răspuns, că nu se amestecă în chestia procuraturei, câtă vreme e știut, că la clubul socialiștilor se întrunesc și membrii societății revoluționarelor.

Sâmbătă au fost arestați generalii *Netteiev* și *Kaulberg* pentru agitația făcută în

interesul conjurațiunei. Au fost de asemenea deținuți 6 ofițeri din gardă și 32 gardieni. În locul acestora au fost comandați cazaci. Deținerile nu au încetat și se estind asupra celor mai înalte cercuri dela curte.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 22 Mai n. 1907.

Sosirea Maj. Sale la Budapesta e fixată definitiv pe 5 Iunie. În seara de 7 Iunie va fi mare iluminatie în capitală. Guvernul va stabili în amănunte programul încoronării în consiliul ministerial de mâne.

— **Examene.** La școala pedagogică din Arad ținându-se ieri examenul de c. IV (iar nu de calificatie), din 26 elevi au reușit 20. Azi s'a ținut examen de c. IV cu elevii particulari și relegați.

— **Bubics Zsigmond**, episcopul din Cașovia, al cărui nume fusese anul trecut foarte adeseori amintit în presă, a murit la Baden în etate de 87 ani.

— **Prinți maghiari!** Acum de nu vor fi fericiți ungurii și de nu se va pune capăt emigrărilor în America. E vorba anume, ca în Iunie, cu prilejul încoronării, să fie ridicată la treapta de prinți următorii conți: Festetich Taszilo (al cărui fiu se va căsători cu o fiică a arhiducelui Fridrich), Csekonics Endre, Wenheim Frigyes și Károlyi László, toți patru putrezi de bogați. Iar conți se fac: Semsey László, deputat, marele proprietar Kendefy și o rudenie a contelui Andrássy. Kossuth va fi numit consilier intim regesc.

De ce nu de a dreptul prinț, căci de cheltuit stie cheltui cât trei prinți, numai să aibă de unde!

— **Cununie.** Ni-se anunță cununia dsoarei Eugenia Laza cu dl Aurel Savu, care se va celebra în 2 Iunie d. a. la 5 ore în biserică gr. or. rom. din Siciăș.

Felicitările noastre!

— **Barabás Béla** s'a supărat pe sat și satul nici habar n'are. L-a amărit grozav împrejurarea, că n'a fost ales în comitetul permanent al municipiului aradan, că primarul orașului nu i-a cerut sfatul niciodată, iar deputatul orașului n'a ținut de cuviință nici barem să-l viziteze pe bărbatul cu un trecut politic de 25 ani, pe marele corifeu al coaliției. Toate acestea l-au determinat să-și mute cancelaria la Budapesta. Plecând din orașul natal, Barabás publică o poliologie, în care se plânge și acuză. Termină spunând, că n'are de gând să alunge aici *pisici miorlăitoare*, când în Budapesta a dat și are să dea piept cu *leii* — din állatkert.

— **Nouă luni temniță** a primit un muncitor german, care a scos limba în batjocură în fața împăratului, care se întoarce înapoi în Noemvrie anul trecut dela depunerea jurământului din partea trupelor.

— **Urme romane sub Meseș.** Sub acest titlu »Unirea« din Blaj publică următoarele: În luna trecută preotul din Agrișiu, care de lung timp se ocupă cu vechi descoperiri și totodată are frumoase cunoștințe arheologice, a descoperit urmele unui altar păgân în o afunzime abia de 1 m. S'a aflat în cărbuni și scrum din victimele mactate. Lucrul l-a descoperit celor din Zălau și membrului Academiei maghiare Téglás Gábor din Budapesta. Foaiă comitatensă »Szi-lágy« în nrul dela 25 Aprilie afirmă că descoperirea părintelui Moldovan e de mare însemnătate științifică. Oare nu ar fi fost mai bine dacă părintele Moldovan ar fi adus, atât această descoperire cât și altele ce le-a făcut și le mai face, la cunoștința învățaților români, pe cari desigur îi interesează aceste descoperiri?

— **Prostie ori neștiință.** În nr. 19 din 12 crt al foii »Landwirtschaftliche Blätter«, care apare în Sibiu găsim niște impresii din România de un oarecare E. Z.—n.

Dupăce prețuiul autor arată pe unde a umblat, ține să constate (într'un stil foarte școlăresc), că în România nu e nimic demn de văzut, că e

într-o stare decadentă, de incultură și orientalism și încheie superbul articol în următorul fel: »Ce face țara interesantă e rassa care o locuiește; în sângele vechiu roman s'a amestecat sânge slav și sânge țigănesc«.

Că amintitul savant anonim n'a putut vedea nimic în România, nu ne supără, îl compătimim pentru că e așa de sărac în spirit de observație și e atât de miop intelectualicește, ne revoltă însă faptul numai, că toți tâmpiții s'apucă să facă istorie.

— **D'Annunzio în America.** În zilele trecute toate ziarurile aduceau știrea că D'Annunzio s'a angajat pentru un turneu de conferențe în America de Sud, pentru o plată de 200.000 lire. Această știre a făcut senzație, fiindcă nu demult D'Annunzio cu mândria spaniolului a refuzat un asemenea ofert. Pentru 80.000 de lire îl chemaseră tot în America și le-a dat răspunsul că pentru un mănunchi de țigări nu merită să se imbarce pe vapor. După știri de încredere ziarurile grăbesc această veste. D'Annunzio n'a făcut încă contractul ci e în pertractare cu impresariu american din Parradosi.

— **Tațiana Leontjev în temniță.** Se telegrafează din Lürich: Tațiana Leontjev de un timp încoace a dat mult de lucru direcției penitenciarului din Lenzburg. Era foarte nesupusă și agitată, și refuza mâncarea fiindcă voia să moară de foame. Pe urmă a cerut s'o ducă în temnița din Bern. În urma acestora direcția penitenciarului din Lenzburg a cerut dela guvern s'o transporte în temnița de femei din Bern. Au și transportat-o deja acolo și e pusă sub pază medicală.

— **Crimele grecilor se țin lanț.** »Românul dela Pind« scrie:

»Săptămâna trecută se încheie pentru Macedonia românească cu următoarele două crime: la Veria a fost împușcat ziua în ameaza mare bunul român naționalist Nicolae Zărcadă, iar la Magarova cavalerii comitetului grec au înjunghiat cu cuțite și pumnale, lăsându-o moartă pe loc, o biată femeie de peste 70 de ani, care nu săvârșise alt păcat, decât că-și iubise prea mult limba și neamul, din care făcea parte.

Ei, da, viteji sunt grecii și oamenii lor, n'avem ce zice. S'au strâns 5—6, poate zece, s'au înarmat până în dinți și s'au năpusit asupra unei sârmane românce care n'avea altă armă, decât cârja pe care-și spriginea bătrânețele sale.

— **O fată rusă pe câmpul de războiu din Mandjuria:** Un ziar militar oficios rusesc a adus în zilele trecute o știre de senzație. O fată tineră anume Xenia Cristaja din însuflețire patriotică a fugit dela părinți și travestită ca bărbat și sub nume fals s'a dus în Mandjuria, ca să se lupte contra japonezilor. Când însă și-a exprimat dorința, ca să o ducă în Karbin cu trupele regulate, i au denegat cererea. Cristaja nu s'a descurajat și după multă trudă i-a reușit să fie înrolată în cavalerie. Nu presupunea nimeni că sub hainele militare se ascunde un corp de femei. Două luni și jumătate s'a luptat în garnizoană și a săvârșit o mulțime de fapte eroice. Cu ocazia unei ciocniri a scos din foc doi soldați ruși răniți. I-a dus la un loc sigur și i-a îngrijit și i-a apărat până când a rămas și ea rănită. Comandantul primului batalion rus i-a decorat pieptul voinicului soldat, încă pe câmpul de războiu cu ordinul militar clasa IV. Când s'a descoperit totul i-s'a spus și țarului întâmplarea romantică. Și țarul Nicolae II a dat ordinul că deși în Rusia femeile n'au voie să poarte decorații militare, să i-se lase Xeniei Cristaja acest ordin.

— **Anunț.** Un tinăr absolut de 4 cursuri de pedagogie, care posedă perfect limba rom. și maghiară își caută imediat aplicare în vre-o cancelarie ori pe alte terene de orice natură.

Cei interesați vor primi deslușiri mai detaliate dela redacția ziarului »Tribuna«

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru

efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxela cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 120 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Medicină sigură contra otitei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul ridică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comanda la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Pentru o întregă uniformă de haine bărbătești** (3 metri) pănură de lână fl. 6.50—7.50 și 8.50. Poftiți și cereți muștră. Excluziva măgăzină a fabricii de pănuri Leichner és Fleischer în Arad, Szabadság-tér 17.

— **Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume! — Crema de față Regina,**

care pentru însușirea neîntrecută de frumșetare la expoziția din 1900 în Paris a fost premiată. Crema Regina, curată față în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. Un borcan 1 cor. 40 fil. Pudra Regina de cea mai bună dintre pudrele de pân'acum cunoscute. Se vând în culoare albă, roză și cremă. O șcutulă 1 cor. 40 fil. Săpunul crema Regina, e săpunul cel mai bun de toaletă pentru înfrumșetare a feței. O bucată 70 fil. De vândut în laboratorul chimic al lui Temesváry József, apotecar, Szeged, Petőfi Sugár-ut și la Török József, apotecar, Budapest, Király-utca.

— **Nu știe ce e spre binele lui,** cel-ce spre îngrijire: mustăților folosește tot felul de unsoari. Ceea-ce dă culoare frumoasă mustăților, ce le întărește și le îndesă este numai vestita unsoare de mustăți de Hajduság (Hajdusági bajuszpedrő,) inventată de Grósz Nagy-Ferencz farmacist în Debreczen. — 3 șcutule 2 cor. 50 fil., trimise raucă cu rambursă.

BIBLIOGRAFIE.

Vatra școlară, revistă pedagogică Nr. 5 a apărut cu următorul cuprins: V. Stau, Spre ideal. N. Vătășan, Valoarea educativă a științelor naturale. P. Rusu, Lecțiuni practice din religie. Din »Pildele morale« ale dascălului George Lazar. Dr. P. Șpan, Cuvântare la deschiderea conferinței învățătoarești din cercul XI. Sica, Regăsire. Dare de seamă. Informațiuni, Bibliografie, Aviz.

»*Biblioteca pentru toți*« editată de librăria Alcalay, București și-a îmbogățit colecția cu celebra dramă a lui Victor Hugo, *Regele Petrece*, tradusă în versuri de preacunoscutul poet romanțier Ludovic Dauș.

În strălucitoarea și vastă operă a celui mai mare poet francez, — drama *Regele Petrece* ocupă locul de frunte prin frumusețea situațiilor, prin strălucirea maginelor și dramatismul subiectului.

Ce poate fi mai dureros ca soarta nenorocitului Triboulet și a fiicei lui Blancha eroii acestei drame! Triboulet e bufonul regelui Francisc, e cocoșat, o diformitate de om. El e un geniu al răului care râde de toți, da, căci schilod fiind el urește omenirea întregă. Omul acesta însă își iubește fiica, și dragostea aceasta ajunge sublimul. El vrea s'o apere pe Blancha, s'o ascundă de curtea desfrânată a regelui Francisc. Dar seniorii se răzbună pe el, răpesc pe Blancha, care devine jertfa regelui. Triboulet vrea să se răzbune, dar soarta îl lovește din nou. În loc să piară ucis desfrânatul rege al Franciei, Blancha e ucisă.

Această dramă va zgudu pe câți o vor citi și publicul nostru prin *Regele Petrece* va face mai de aproape cunoștință ca puternicul geniu al lui Victor Hugo.

Volumul de 160 pagini costă numai 60 bani. De vânzare la toate librăriile din țară.

Economie.

(Urmare și fine).

Tot ca porumbul se sapă sfecla, cartofii, fasolea, mazărea, castraveții, pepenii și dovleci. Săpatut se face, și trebuie să se facă și pe timp secetos, fiindcă în acest caz, apa care vine din

stratele de jos ale pământului, în loc să se evaporeze rămâne la rădăcinile plantelor care pot să crească.

Hrișca sau grâul negru. Se seamănă mai mult în Moldova, în pământurile mai ușoare și bine lucrate. La hectar se pun 70—80 litri. Apoi se grăpează ușor, ca semințele să nu se îngroape prea adânc, căci în acest caz încolțirea și răsărirea lor se face cu multă greutate.

Porumbul ci plantă de nutreț. Ca plantă de nutreț porumbul se poate semăna din luna Maiu și până la sfârșitul lunii Iulie. În acest caz porumbul se seamănă singur, sau amestecat cu sămânță de sorg, mohor și meiu. Sămânatul se face prin împrăștiere sau în rânduri depărtate de 15—20 cm. Cătățimea de sămânță la hectar este de 50 litri în rânduri și 180 litri prin împrăștiere după aceea se grăpează.

Când porumbul s'a sămănat prin împrăștiere și a răsărit prea des, se rarește când a crescut de 10 cm. După agronomul francez Dombasle, și după atâtea experiențe făcute la școala noastră de agricultură dela Herăstrău încă dela 1876 și până astăzi, porumbul dat ca hrană vitelor în stare verde, este unul dintre cele mai bune nutrețuri ce se pot da vacilor de lapte, boilor de muncă, ca și acelora puși la îngrășat. Porumbul se cosește de regulă când i-a dat spicul. La hectar poate să producă 75—90 de mii de kgr. nutreț verde, care se poate compara, aproape cu 20.000 kgr. fân uscat.

Seceratul rapiței de toamnă. Pe la 20—25 Maiu începe seceratul rapiței. Când rapița este coaptă, se cunoaște după trunchiul și foi cari sunt galbene, iar semințele în feci sunt negre. Seceratul se face cu seceră sau cu coasa împiedecată. Dacă rapița a trecut în copt seceratul se face cât se poate de dimineață, sau chiar în timpul nopții și niciodată ziua. Numai astfel se poate împiedeca risipa semințelor. După secerat se treeră cu mașina, căci lucrarea este mai economică; apoi semințele se dau la ciur de 2—3 ori, se pun la magazie până ce să vând. E bine ca rapița să se vândă chiar de pe arie, căci păstrată în magazie își pierde din volum, din cauza apei ce evaporează din sămânță. La hectar se poate produce 20 până în 22 hectolitri sămânță.

Cositul lucernei, a trifoiului și a sparcetei. Când această plantă a înflorit, se cosește cu coasa sau mașina de cosit. La uscarea fânului ca și la strâns în poloage și făcutul căpiței, trebuie să avem în vedere, că foile de pe trunchiulețele plantelor să nu cadă, căci foile ridică hrana fânului. Când Căpițele se fac acasă, trebuie făcute mai departe de grajd, ca și de alte clădiri, ca la cas foc să nu ardă și aceste clădiri; iar depărtarea între căpițe să fie de 10—20 metri, tot din cauza tocului. Căpițele se fac în formă de con sau în formă de șire. După ce s'a ridicat fânul ee pe livele, locul se grăpează în lungime și de acurmeziișul, ca lucerna și trifoiul să crească mai repede.

Lucerna produce fân uscat la hectar dela 5—15 mii de kgr.; iar sămânța dela 5—7 hectolitri. Sămânța se caută să fie din a doua cositură. Trifoiul și sparceta pot da fân uscat 4—7 mii de kgr. la hectar.

Dacă această lună este ploioasă, pe pomii roditori se găesc o mulțime de pureci vervi. Din cauza acestora, vedem șiruri de furnici urcându-se pe pomii. Pentru stărpirea purcelor ca și a furnicilor, se întrebuițează doctoria următoare: în 3 litri de apă se topește 3 grame săpun negru, se pune 5 litri petrolu de lampă, se stropește tuipina și foile pomilor, se toarnă doctorie și în furnicarul lor, dacă se găsește în apropiere de pomi.

În grădina de altoi se începe altoitul pomilor cu mugure sau cu ochi care crește.

În grădina de legumi, se răsădește varza, gulia, conopida, pătlăgelele și ardeii. Răsădirea este mai bine a se face spre seară. Celelalte legumi și zarzavaturi din grădină, se plivesc de burueni, se răresc și se udă regulat, ca să poată să crească mai bine.

În podgorii. Via se pregătește. Această lucrare trebuie făcută până la 21 Maiu st. v., fiindcă dela această dată via începe să înflorească. Când lăs-

tarii au crescut de 5—10 cm. se stropesc cu saramură, făcută din 2 kgr. piatră vânăță, 1 kgr. vor gras în bucăți și apă 100 litri; piatră vânăță se topește în 10 litri apă și varul tot în 10 litri apă și după aceea se amestecă totul în cei 80 litri apă ce mai rămăs.

Întreținerea vitelor de muncă. Vitelor de muncă li-se poate da ca hrană nutreț verde de lucernă, trifoi, măzăriche, grâu, secară, orz și ovăz. Cerealele se dau ca nutreț verde când au înflorit; iar lucerna și trifoiul, după ce s'au cosit se lasă în bătaia soarelui 24 ore și după aceea se dau boilor de muncă.

Ingrășarea vitelor la pășune. Vitele bovine cari nu se mai pot întrebuiți la munca câmpului și la producerea laptelui, se adună în cirezi și se dau la pășune, unde se îngrășe până toamna. Dacă căldurile în această lună sunt mai mari se tund oile.

Albinele. Stupii slabi în lipsă de hrană nu se mută în locul celor puternici, această lucrare se face pe un timp frumos, dimineața pe la orele zece, când cele mai multe albine au plecat afară la câmp.

Roitul stupilor se face dela ora 10—4 după amiază. Când albinele se grămădesc afară pe coșnițe și la ordinaș, este semn că stupii vor roii. Unii agricultori fac roitul artificial.

Cresterea gândacilor de mătase. Ouăle gândacilor de mătase se pun la clocit când foaia dudului are mărimea unei piese de 2 lei. Gândacii trec prin 5 vârste, în acest timp trebuie bine îngrijiți cu hrană și rășiți, căci astfel gândacii se bolnăvesc. Aerul în odaie trebuie să fie curat și potrivit cu umezala.

(»Albina«).

V. S. Moga.

Anul acesta agricol, conform raportului ministrului de agricultură apărut Duminecă, este unul din anii slabi. Până când anul trecut recolta grâului a dat 53 milioane de măși metrice, recolta anului acestuia este evaluată la ceva peste 30 milioane măși metrice. Imprejurarea aceasta constituie un mare pericol economic pentru țară.

Ultime informațiuni.

— Serviciul nostru telefonic. —

Budapesta, 22 Mai.

Proiectele lui Darányi au fost debătute azi în conferința partidelor coalitate, care a avut loc la 10 ore a. m. S'au primit foarte multe amendamente esențiale, în deosebi la §-ii 1, 2, 3 și 14.

Wekerle la Viena. Ministrul președinte Wekerle va merge zilele acestea la Viena, ca să refereze Majestății Sale asupra mai multor chestii, în special asupra jubileului de încoronare.

Consiliu ministerial. Mâne va avea loc obișnuitul consiliu ministerial săptămânal, la care se va stabili în amănunte programul serbărilor împreunate cu jubileul de 40 ani dela încoronarea Majestății Sale regelui.

Criza croată. Ziarul »Narodny Noviny« publică o declarațiune a guvernului croat, în care ministrul Iosipoviciu e acuzat, că s'a abătut dela înțelegerea, ce au avut-o împreună cu privire la ținuta, ce au s'o observe cu privire la proiectul despre pragmatica de serviciu a funcționarilor dela căile ferate. Guvernul croat e hotărât a nu renunța în nici un caz la pretensiunile referitoare la limbă. Criza așadară progresa.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesat

Budapesta, 21 Mai 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kgr.)	9.22—9.23
Secară pe Aprilie 1907	7.96—7.97
Ovăș pe 1907	6.91—6.92
Cucuruz pe Maija 1907	5.94—5.95
Grâu pe Octomb. 1907	9.66—9.67

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	8.00—8.10
Secară pe Aprilie 1907	7.79—7.80
Ovăș pe Aprilie 1907	6.85—6.86
Cucuruz pe 1907	5.80—5.81
Grâu pe Octomb. 1907	9.33—9.34

FRANZ JOSEF Apa purgativ

tesaurul vindecător natural al țării neîntrecut în lumea întreagă.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Ministerul Financelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiuilor.
Datoria Publică.

Nr. 12649.

5 Maiu 1907.

Publicațiune.

A 36-a tragere la sorti a titlurilor de rentă 4% amortizabilă din 1889 împrumutul de 50.000.000 lei se va efectua în ziua de 2/15 Iunie 1907 ora 10 a. m. în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de lei 424,500 în proporția următoare:

42 titluri à 5,000 lei	210,000—
172 » à 1,000 «	172,000—
85 » à 500 «	42,500—

299 titluri pentru o valoare nominală de lei . . . 424,500—

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Datoriei Publice și Pensiuilor
I. Ionescu.

Anunț.

În cancelaria notarială din Miklóulazur (com. Bihor, pu. Drăgeseke), își află aplicare

un tânăr

care e vărsat în afacerile cancelariei notariale (în deosebi în ale dărei). **Leafa: 40 coroane lunar, și afară de spălat, proviziune întreagă; — Cu timpul de va fi corespunzător va avea și venit laterale.**

Sistemizarea aruncăturii notariale e în curgere.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz).

E singura mângâiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélseh îmi scrie următoarele:

Spiritul de ghiată l'am primit cu multă plăcere; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsă, la durere de stomach, la durere de înțepirea gâtului și odată la durere de cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minutul **Spirit de ghiată** a întrecut D-Tale toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch.

Dragă Dle apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de ghiată (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de ghiată.

A t k á r

Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțumită, prin cari e laudat **spiritul de ghiată.**

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

H A T V A N.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă se numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaș

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

**Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁG!**

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi
pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste
țelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai
3 borcane cu 2'15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mal mulți de o mie de medici renumiți re
comandă și comandă pacienților lor

Balzamu regesc
contra podagrei și a reumei,
recunoscut mal bun medicament de în
treaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe
lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FAY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am în
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricacios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de pân'acum pentru înfrunșetarea feței sunt
stricicioasă, după multă străduință mi-a succes, se inventeaz un medicament
nesticacios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nesticaciosă contra pistruiilor, lubri
fitor și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peciugini și ori
ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurul, și astfel
nu e stricicioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un
soare și supliște bine pudra.

Un borcan de CREMA FAY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să
punilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței corespund trei culori, de
și roșie închis nrul 18, deci la comande rog să vă provocați la numerl.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrui. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
pistruiilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricacios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun
de flară pentru aceasta apă 80 filerl.

Medicament pentru vopsirea părului în culori
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție «Coloniales». Pretul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a
astmei.) — Iarna în
deosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr de tuse, respirare nere
gulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonesc pe om in un
grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi Pică
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară cu inscripție «Coloniales». Pretul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

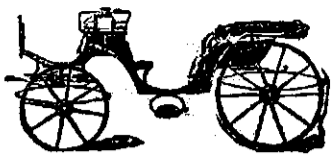
Pilule Resanguin, unicul medicament in caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răceli
de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând
gingivale cu ele, du
rurile de dinți provenite din ori ce cauză, ncteează la moment. O sticlă
70 de fil.

FARMACIA

GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.

Comandele pentru liferarea se face cu reintoarcerea poștei
in întreagă țara.

FABRICĂ DE TRĂSURI alui

Vadász és Grósz

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

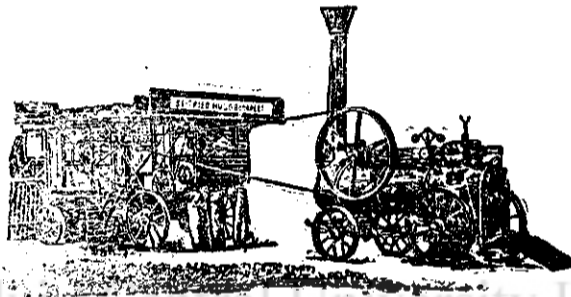
aranjată pentru putere electrică.

Iși recomandă trăsurile de fabricate de
rangul prim, care se află permanent
în deposit.

La expoziția din Oradea-mare au fost premiate.

Telefon pentru întreaga provincă nr. 445.

La dorință se trimite preț-curent gratuit
și franco.

Provisiuni de mașini cu vapor

LOCOMOBILE

făcător de jirezi de paie

în formă întrebuințată și cu dregere

se pot căpăta pe lângă condiții de plătire
foarte favorabilă la firma

SEIFRIED HUGÓ

BUDAPEST, V., str. Katona József 17.

Lucza József

curețitoarele de rochi chemica și gouvrat
SEGHEDIN, strada Laudon nr. 9.

Rochi pentru dame, haine bărbătești și
de copii, îmbrăcăminti preoțești, uniforme
militare.

OBIECTE PENTRU CASĂ

perdele, fețe de masă, cuverturi, broderii,
stife de mobile, mănuși, umbrele și tot
felul de obiecte din fahul acesta. Rochiile se
curățâ întregi nedescusute, fără să-și piardă
culoarea, lustrul și fasonul.

Curățitul unei haine bărbătești 1 fl. 20 cr.

Micile reparaturi și călcatul hainelor dela
curățit, este gratuit.

Catifea și plūs, se primește pentru aburat.
Gouvratul se execută în felul cel mai
frumos și uimitor de ieftin. Curățitul che
mic al perdelelor de dantelă, se execută cu
multă îngrijire.

Comandele din provincie, se execută
punctual și repede.

„Laboratoire Cosmetique Matild“

Contra catharelor cele mai învechite a le

ofticeii,

mai folositor e decât ori și ce altele siru
pul de brad Cas
tillio. Alină tusea, în
cetează asudările de
peste noapte, paten
tează apetitul bolna
vului, încetează scu
parea de sânge. Pre
țul unei sticle 2 cor.
40 fil. In casuri de
tot grave și pilulile
„Guajacolin“ o
cutie 4 cor.

47 Klgr. cântărea
di Dr. Gera Attila din Volo
sánka, care din tubercu
losă s'a vindecat prin siru
pul de brad Castillio și de
sirupul Hypophosphat

s'a Ingrășat de 120 Klgr.

Pentru anemici,
femei în galbi
nare, pe cari ũ
doare foarte mult
mijlocul spatelor,
cărora le slăbesc pu
terile la un lucr
bagatel, pe cari con
sevent fi doare că
pul slabilor, cari doresc că se Ingrășe și în
tărească, cel mai bun medicament e „SYR
HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat
de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință in schimbul tim
brelor de trimetere pot da ori și cui.
Iată câteva:
On. Dni Kun István, farmacist în Hajduszová.
Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu
efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă
Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drăg
Cséke.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat
crezământ până acum, dar de când am comandat dela
Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în ce
nusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot reco
manda cu conștiința liniștita medicamentele D
voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra
pentru binele omenimel etc. Alexandru Gera,
preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticacios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, fru
moasă și rumenă să-ții delă
turi pistrui, petele de ficat,
so întrebuințezi

CREMA- 1 coroană.
ALIFIA- 1 cor. 60 f.
SAPUNUL 80 filerl.
PUDRA MATILD 1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimit!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porc (conștința lege și sprințit de
stat) este o in
venție epocală
pentru econo
mii. Cine o în
trebuințezi
după îndrumă
rile prescrite:
porcul scapă
și de boala
cea mai pri
mejdioasă și
că cele scrisă
nu formează
reclamă, mă
indătoresc se
dau prețul
pentru fiecare
porc mort, da
că întrebuin
tând acest prav,
porcul totuși o murit. — O
cutie 2 coroane.

Se capătă

la farmacistul KUN ISTVÁN

laboratoriu de medicamente cosmetice

„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat
după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)

HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).

Correspondență din România se recere în limba fran
ceză sau germană.

A n u n ț .

In cancelaria subscribului numai decât
aplicare

Un candidat de avocat

pe lângă condiții favorabile.

Pui (Puj) la 15 Mai st. n. 1907.

Dr. Toma Jenciu,
advocat.

Corespondent

de limba germană, română, po-
sibil și limba franceză, cu cu-
noștiințe de comptabilitate

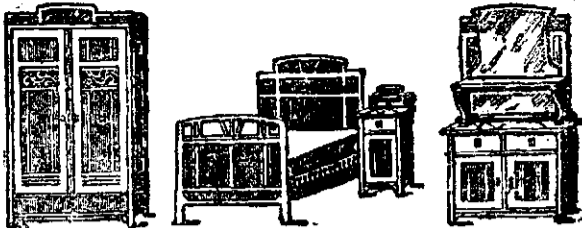
se caută

pentru o casă de manufactură
en gros în România.

Condițiuni speciale: Să fie
creștin, etatea cel mult 30 de ani,
liber de armată, de preferat cei
cari au mai lucrat în branșa ma-
nufacturei.

Oferte cu pretențiunile de
salar și extrase după certificatele
de studii și de serviciu în cele
trei limbi, a se adresa la Admi-
nistrația ziarului sub

„D. P. 16“.

Fabrică de mobile.

**Cel mai ieftin isvor de a procura mobile
e în TIMIȘIORA.**

Mare magazin cu tot felul de **mobile**
pentru **mirese, dormitoare,**
saloane, cafenele, hote-
luri etc., dela cele mai simple până
la cele mai elegante.

Primesc tot felul de aranjamente pentru
biurouri de cancelarii și bolte, pregătirea
meselor de biliard după deseme date sau
planuite și desemnate de mine; nu altcum
și tot felul de lucruri și mobile pentru edi-
ficii cari aparțin branșei măsuritului.

Onoratul public poate fi sigur de lucruri
solide și serviciu prompt.

**Mobile se dau și pe lângă preț plă-
tibil în rate lunare.**

In așteptarea comandelor, rămân

cu deosebită stimă:

FORMAYER ALBERT

fabricant de mobile în

Temesvár

Oravicza

Gyárvas, 3 király-u. 8.

Fő-utca.

**Cea mai mare și mai
ieftină firmă de gră-
dinărit din țară.**

200,000 bucăți de ultoi de vie, 200,000 bucăți
riparia, 100,000 bucăți pomi frumoși și cuco-
roană, 200,000 bucăți trandafiri nobil, 100,000
bucăți arbori de lux și cireși de lux se pot
căpăta cu un preț fabulos de ieftin, catalog
de specii și prețuri se trimit gratuit și porto
franco — firma

Váradvencei műkertészeti és rózsatelep
Nagyváradon.

Rosenzweig Róza

ATELIER DE CORSETE

furnisoare a curții ces. reg.

Oradea-mare (Nagyvárad).

Comande din provincie se să-
vârșesc după modele parisiene în
24 de oare.

Ori unde trimit agenți la do-
rință.

Catalog ilustrat gratuit și porto-franco.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD

— Anul întemeierii 1887. —

Capital de fondare Cor. 1.200,000

Depuneri Cor. 5.000,000

Fond de rezervă Cor. 800,000

Primește **depuneri spre fructificare** și **dă** deponenților **4 1/2 %** interese netto după
depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de **trei luni** **dă 4 %**.

==== Dare de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat. ====

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc **fără abdicere.**

Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

==== **Escomtează cambii cu 6 % — 8 % interese.** ====

Tot asemenea acordă și **credite hipotecari și de lombard** în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA INSTITUTULUI.

**Dacă vrei să cumperi
ghete bune și țititoare**

de lângă prețuri ieftine
să te adresezi la pantofarul

Czernóczy Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becuri sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 filari.

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndepindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

Telefon 585.

Adresa telegrafică: Reppmann, Arad.

Atelier de arhitectură alui

Reppmann Gyula

architect.

Cancelaria de arhitectură și întreprinderi de zidire:

Cancelaria filială:

ARAD, Weitzer János-u. 13
(peste drum de poșta principală).

Cancelaria principală:

BUDAPEST
Baross-utca 46.

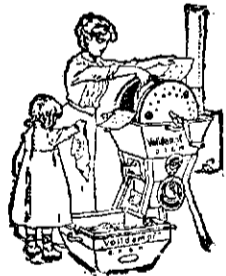
Primește tot felul

de lucrări de birou în cadrul arhitecturii.

Planuri în stilul cel mai modern, precum și planul cheltuelilor, se angajază la prețuri ș. a.

Servește tot felul de lămuriri pe terenul arhitecturii.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Mașina de spălat cu

aburi („Teligöz“)

sistem **JOHN.**

Cea mai perfectă mașină de spălat a actualității!

În raport cu spălătul cu mâna, se economisesc 75% din timp, lucru, săpun, sodă apă și combustibil.

Rufe se cruță.

Aparat de spălat, fert, aburit și desinfectant totodată.
Ocupă loc mic.

Garanție: se transportă pentru încercare fără nici un obligament.

Deposit stabil:

Póhm János

ferărie.

ARAD, Szabadság-tér.

Catalog de prețuri se trimite la dorință.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

și
VARGA ARPAD

MAKÓ

(Lădița de poșta nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

**Cel mai frumos loc de vilegiatură
în ARAD.**

Să nu negligeze nimeni de a merge

în chioscul de nou re-
novat din
Parcul „Baross“

unde stă la dispoziția onor. public

**și Buffé rece
și Cofetăria.**

Zilnic cântă lăutarii dela orele 5. — Atât prețurile buffetului cât și ale cofetăriei sunt cele mai moderate și astfel întru toate acestea cere participarea

Mihályi Gyula, cofetarii

**Nu-ți asudă mai mult
picioarele**

dacă întrebuințezi

"Sudin"

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După în-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vrei întrebuința distrugător
de bătănturi numit

"Togo"

fără nici o durere te vei scăpa
de bătănturi.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
câte

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă
și iluminare precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima
calitate.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

dură mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipiez spe-
sele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

e cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercată și totuși cea
mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai a

Rothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specerie „La pisica neagră” Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de
cafea făcut de mine, va fi compus numai din cafea nobilă de
India sudică, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale
mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adre-
sez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască
se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta
în următoarele pachete: ¹/₈ klg. 50 fil., ¹/₄ klg. 1 cor., ¹/₂ 2 cor.

Mağazin mare de :

Vinuri de șampanie franțuzesti și unguerești,
liquer din țară și străinătate, precum tot felul

de articoli de specerie.

Din cauza mutării localului lui
de prăvălie

prețurile sunt foarte reduse. Cei mai fini ochelari și Zwi-
ckeri cu 1 și 2 coroane.

Bandage pentru surpătură 5 coroane, din cea mai fină peli
de clase 7 coroane. La magazinul cu nulele medicale a lui

Deutsch Mihály în Arad,

Strada Deák Ferencz, în casa hotelului »Vass».

Numai articole bune

se pot căpăta la

HEGEDÜS GYULA

prăvălie de parfumuri, rechisite de barberie în Arad

ANDRÁSSY-TÉR 15.

Mare asortiment de rachete veritabile englezești pentru
tenis și mingii, folbaluri, mingii de gomă, coșuri de călă-
torie, cosmeticuri franțuzesti și englezești.